

MOJ GLAS JE BITAN!

VODIČ KROZ LOKALNE IZBORE

NEKA, JA ĆU!

Udruženje
Život sa Down sindromom
Federacije Bosne i Hercegovine

IMPRESSUM

MOJ GLAS JE BITAN - VODIČ KROZ LOKALNE IZBORE

Izdavač publikacije

Udruženje Život sa Down sindromom
Federacije Bosne i Hercegovine
Ulica: Terezije 58, Sarajevo
www.downsy.ba

Za izdavača
Kujović Sevdija

Grafičko rješenje i DTP
Sokolovic Creative

Godina izdanja
2021.

Uz podršku

Federalno ministarstvo
rada i socijalne politike

Publikacija je nastala u okviru projekta „**Jačanje kompetencija mladih s Down sindromom za učešće u javnom životu**“, koji je finansiralo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

An illustration of a hand holding a sign. The hand is orange with a blue sleeve. The sign is light gray and tilted.

**MOJ GLAS
JE BITAN!**

VODIČ KROZ
LOKALNE IZBORE

Poštovani,

Pred vama je dokument
„Moj glas je bitan- vodič kroz lokalne izbore“.

Ovaj dokument je nastao
nakon više mjeseci zajedničkog učenja
članova Kluba mladih „Neka, ja ću“.

Klub mladih „Neka, ja ću“ je dio našeg Udruženja.
Naše Udruženje se zove
„Život sa Down sindromom Federacije Bosne i Hercegovine“.

Mladi se u ovaj Klub učlanjuju
zato što žele da nauče ono što ne uče u školi.

Ovaj dokument smo napisali da bi i oni mladi
koji nisu u Klubu mladih „Neka, ja ću“
mogli naučiti o Lokalnim izborima u Bosni i Hercegovini.

Učenje o Lokalnim izborima je važno
jer onda možemo ispravno glasati.

Učenje o Lokalnim izborima nam daje
i mnoge druge informacije
koje su nam važne
da učestvujemo u razvoju svoje zajednice.

Ovaj dokument je napisan
jednostavnim riječima.

Zato kažemo da je lak za čitanje i razumijevanje.

Možda će nekome trebati podrška
da bi pročitali i razumijeli ovaj tekst.

Zamolite nekoga iz porodice ili škole
da vam pomogne.

Ovaj dokument je nastao u okviru projekta
„Jačanje kompetencija mladih s Down sindromom
za učešće u javnom životu“.

Podršku nam je pružilo
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Iskreno se nadamo se da će ovaj dokument
biti od koristi svima koji žele naučiti
nešto više o Lokalnim izborima u BiH.

Kujović Sevdija
Predsjednica Udruženja
Život sa Down sindromom
Federacije Bosne i Hercegovine

Demokratija i osnovna ljudska prava osoba s invaliditetom

Demokratija je oblik vlasti.

U demokratskim državama građani biraju vlast. Građani su ljudi koji žive u nekoj državi.

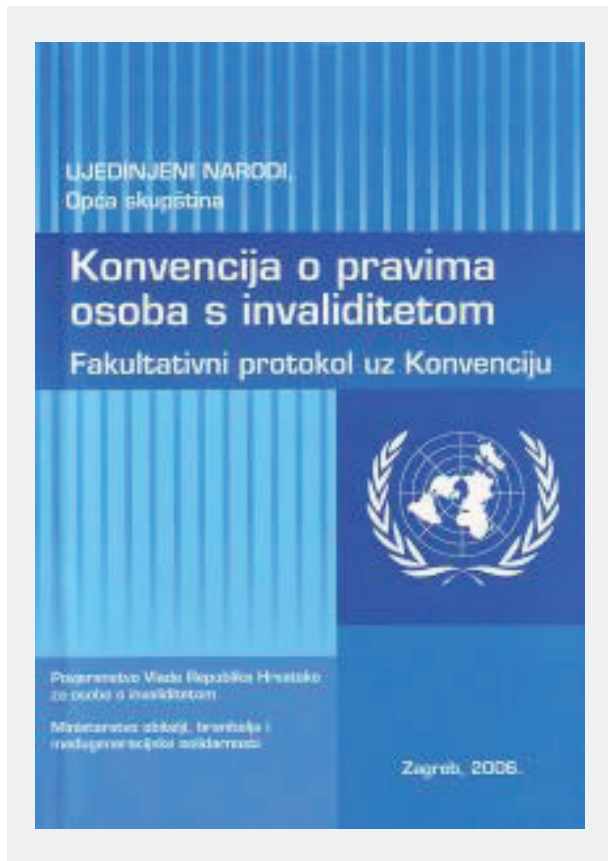
Bosna i Hercegovina je demokratska država.

U Bosni i Hercegovini građani biraju vlast putem izbora.

Izbori su osnovno ljudsko pravo svakog građanina.

Pravo na izbore imaju i osobe s invaliditetom.

Bosna i Hercegovina mora poštovati pravo osoba s invaliditetom na izbore.

UN konvencija o pravima osoba s invaliditetom

UN konvencija o pravima osoba s invaliditetom govori o ljudskim pravima osoba s invaliditetom.

Bosna i Hercegovina je potpisala UN konvenciju o pravima osoba s invaliditetom.

To znači da Bosna i Hercegovina mora poštovati Konvenciju.

Konvencija sadrži više članova.

Svaki član Konvencije govori o određenim ljudskim pravima.

Na primjer, govori :

- o pravu na inkluzivno obrazovanje,
- o pravu na zdravstvenu zaštitu
- o pravu na rad
- i drugo.

U ovom našem dokumentu ćemo objasniti šta piše u Članu 21. I Članu 29. Konvencije.

Član 21. UN konvencije o pravima osoba s invaliditetom

U Članu 21 UN konvencije piše da osobe sa invaliditetom imaju pravo da kažu šta misle.

Također piše da osobe s invaliditetom moraju imati pristup informacijama.

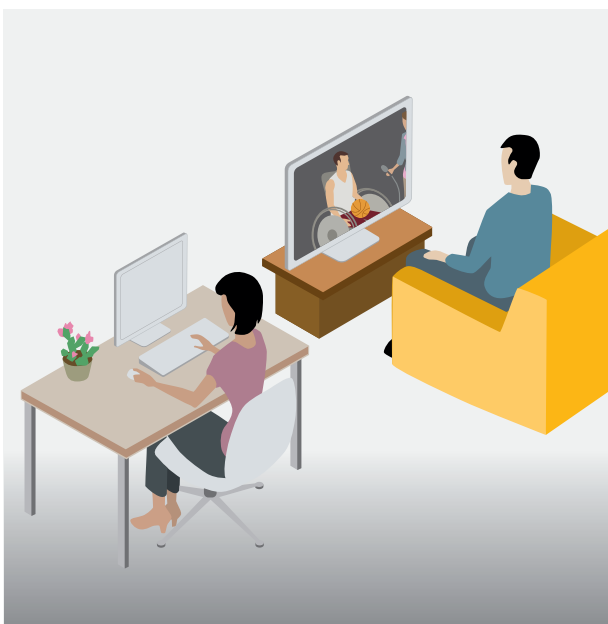

Država mora dati informacije koje su razumljive za osobe s invaliditetom. To se zove pristupačna informacija.

Pristupačnu informaciju čuju i razumiju svi.

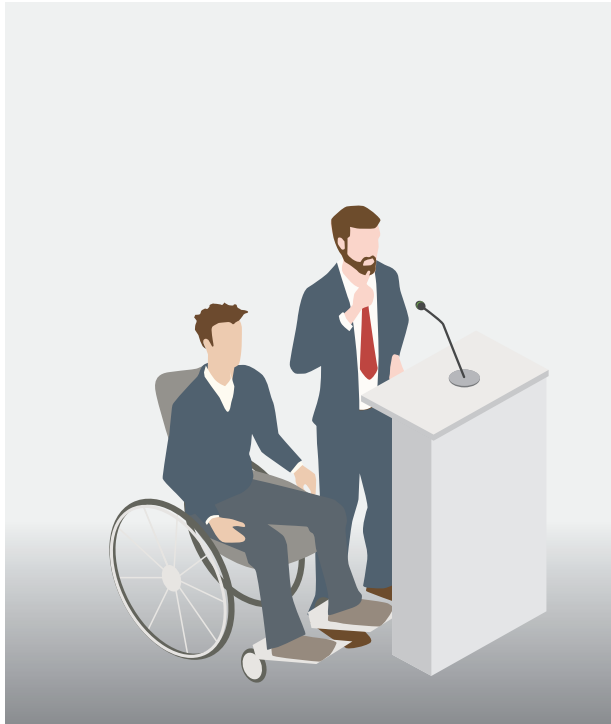
To znači da država mora obezbijediti informacije:

- na znakovnom jeziku za osobe koje ne čuju,
- na Brajevom pismu za osobe koje ne vide,
- jednostavnim riječima za osobe koje ne razumiju složene i teške riječi
- ili na drugi način.

Država mora osigurati da sve organizacije i ustanove koje pružaju usluge obezbijede pristupačne informacije.

Država mora uticati na medije i internet da obezbijede pristupačne informacije.

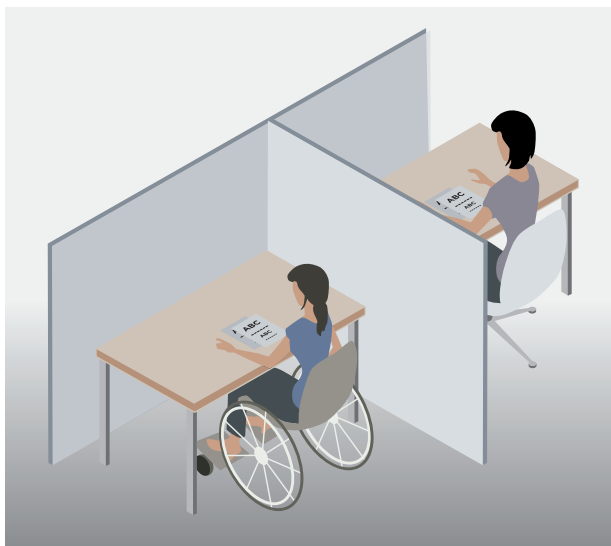
Član 29. UN konvencije o pravima osoba s invaliditetom

U članu 29 UN konvencije govori se o obavezi uključivanja osoba s invaliditetom u politiku.

To znači da osobe s invaliditetom imaju pravo da učestvuju u političkom životu jednako kao i ostale osobe.

To znači da osobe sa invaliditetom imaju pravo da glasaju.

Zbog toga država mora osigurati da:

- glasanje bude jednostavno i svima razumljivo
- glasanje bude tajno
- osobe s invaliditetom dobiju podršku tokom glasanja ako je podrška potrebna.

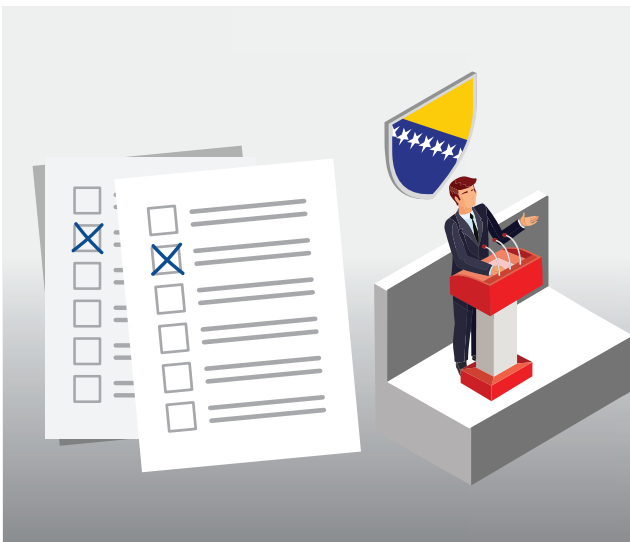
1. Šta su izbori

Izbori su proces u kojem narod bira vlast.

Vlast su osobe koje upravljaju općinom, entitetom ili državom.

Vlast čine kandidati koji su dobili najviše glasova na izborima.

Kandidati su osobe koje žele i mogu biti vlast.

Na početku izbora kandidati organizuju izbornu kampanju.

Izborna kampanja je planirana i organizovana aktivnost kandidata.

Kampanja služi kandidatima da privuku više građana koji će glasati za njih.

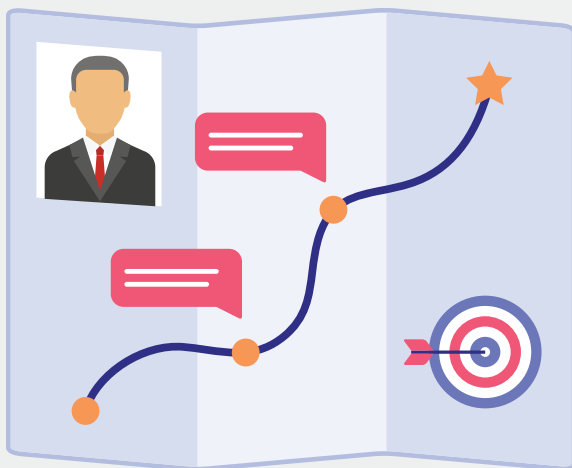
Kandidati organizuju skupove na koje pozivaju ljude.

Na skupovima kandidati govore o tome šta će uraditi ako budu izabrani.

U sklopu kampanje kandidati se pojavljuju na reklamama i televiziji.

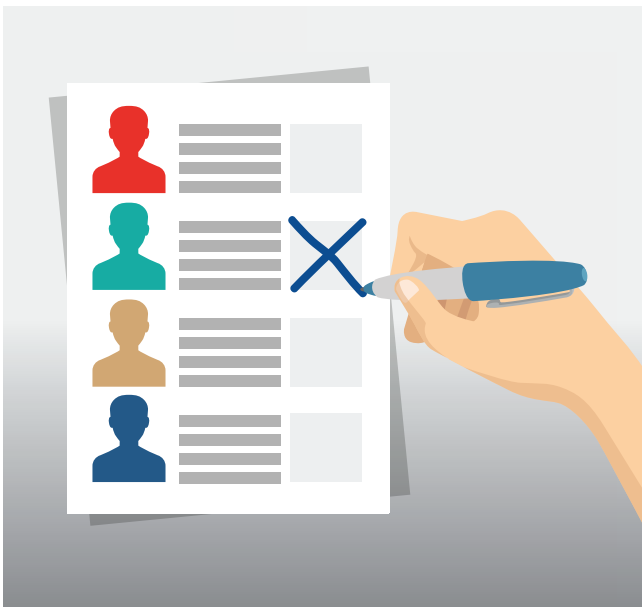
Kandidati prave i letke na kojima piše šta će uraditi ako budu izabrani.

Kampanja traje sve do dana izbora, to jest dana kada glasamo.

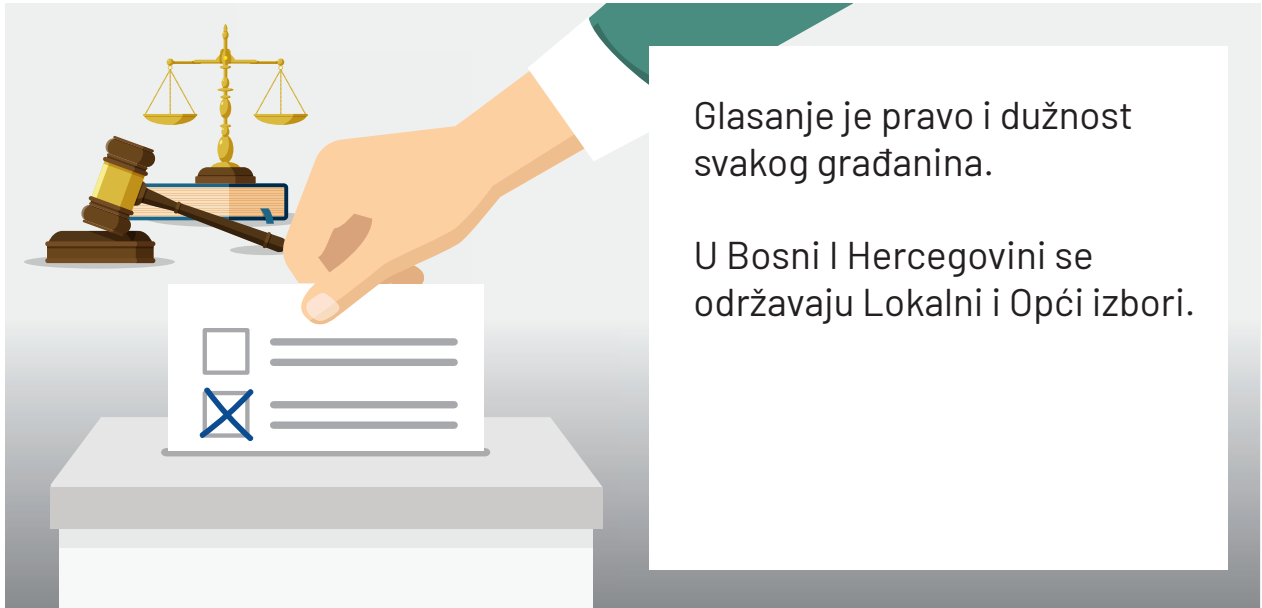
Ti možeš birati vlast tako što ćeš izaći na izbore.

Izaći na izbore znači glasati za kandidata za kojeg želiš da čini vlast.

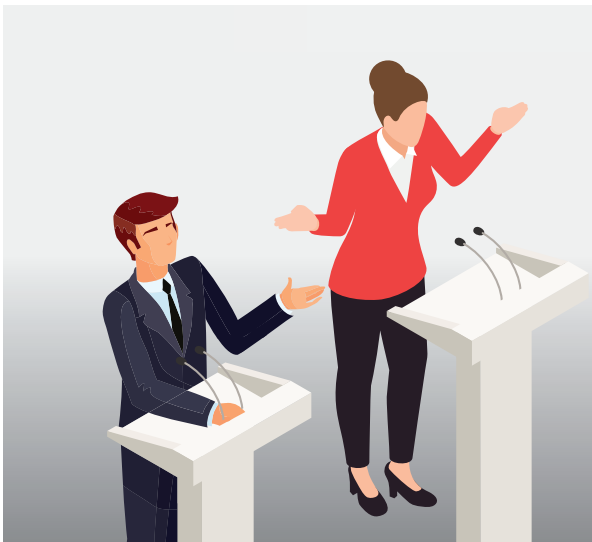
Glasati može svako kada napuni 18 godina.

Glasanje je pravo i dužnost svakog građanina.

U Bosni i Hercegovini se održavaju Lokalni i Opći izbori.

2. O lokalnim izborima

Lokalni izbori znače da biraмо osobe koje žive u općini u kojoj i mi živimo.

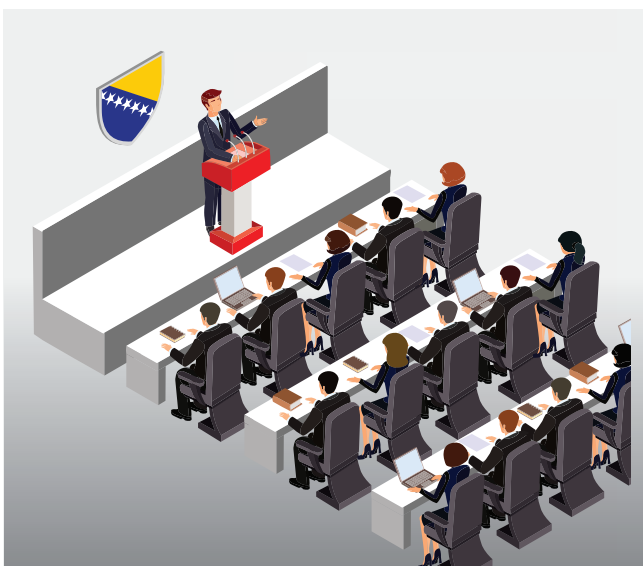
Na lokalnim izborima biraмо:
- načelnika općine i
- članove vijeća općine u kojoj živimo.

3. Lokalna samouprava

Lokalna samouprava su:

- općine i
- gradovi.

Općinu čine Općinsko vijeće i načelnik općine.

Općinsko vijeće čine osobe koje su dobile najviše glasova na lokalnim izborima.

Općinsko vijeće i načelnik
odlučuju o raznim stvarima.

Oni odlučuju na koji način će
se utrošiti novci općine.

Brinu o razvoju općine tako
što radnici:

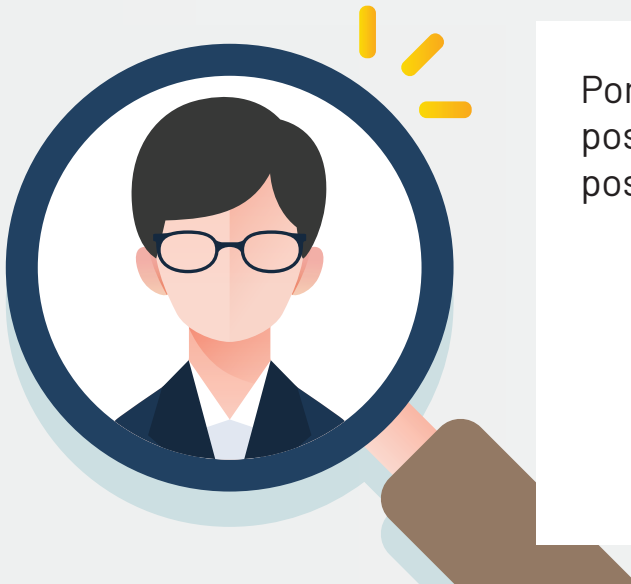
- grade parkove,
- trgove,
- uređuju zgrade i ulice,
- grade biciklističke staze,
- uređuju zelene površine,
- grade nove objekte.

Oni prisustvuju otvaranju
novih objekata na teritoriji
općine.

Brinu o čistoći grada tako što radnici postavljaju kontejnere za otpatke, čiste smeće, peru ulice.

Pomažu mladima da nađu posao ili da pokrenu vlastiti posao.

Pomažu mladima da kupe stan.

Pomažu starijim osobama.

Pomažu bolesnim osobama.

Pomažu školama koje su na području općine.

Daju imena ulica i trgova.

Kada se održavaju lokalni izbori?

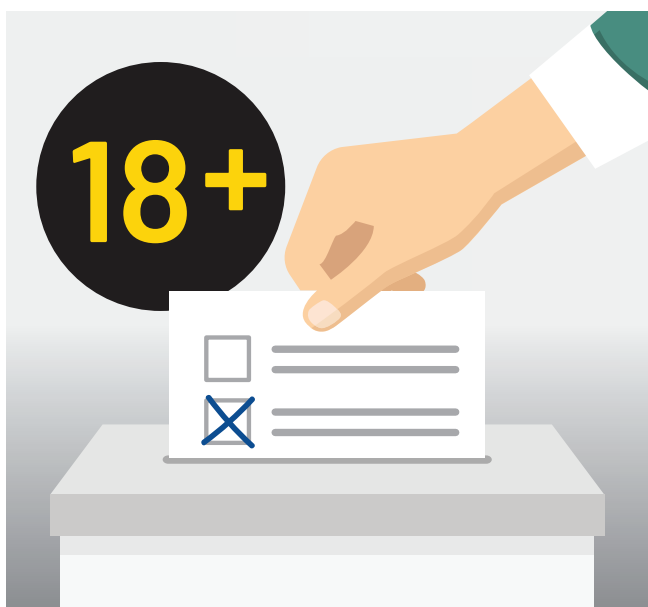

SVAKE
4
GODINE

Lokalni izbori se održavaju svake 4 godine.

The illustration shows a hand placing a ballot into a box. The ballot has a checked box and several lines of text. A blue circle with the number '4' and the words 'SVAKE' and 'GODINE' is positioned to the left of the ballot.

Ko može glasati?

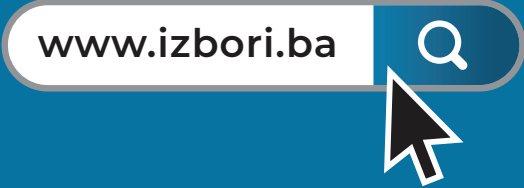

18+

Može glasati svaki građanin koji ima više od 18 godina i prijavljen je na području općine u kojoj glasa.

The illustration shows a hand placing a ballot into a box. The ballot has a checked box and several lines of text. A black circle with the text '18+' is positioned to the left of the ballot.

Kako se registrovati za glasanje?

Ukucaj www.izbori.ba

Izaberi jezik

Klikni „Da li ste registrovani?“

4. Dan prije izbora

Dan prije izbora je dan predizborne šutnje.

To znači da je izborna kampanja završena.

Taj dan možeš konačno odlučiti za koga ćeš glasati.

5. Dan izbora

Dan izbora je uvijek nedjelja.

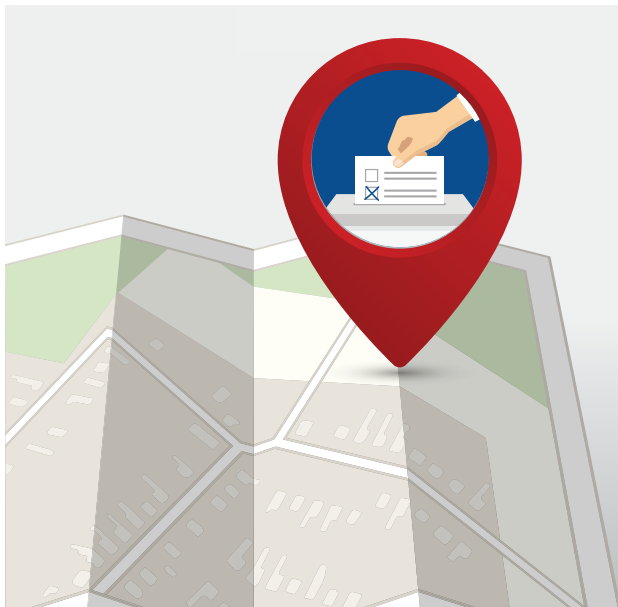

Biračka mjesta su otvorena od 7 sati ujutro.

Biračka mjesta se zatvaraju u 19h.

Bilo kad u toku dana možeš otići da glasaš.

S obzirom da si ranije provjerio birački spisak, sada znaš gdje ideš glasati.

Kada kreneš da glasaš obavezno sa sobom ponesi identifikacioni dokument.

To može biti lična karta ili pasoš.

Kada dođeš do biračkog mjesta sačekaj svoj red.

Dok čekaš pripremi identifikacioni dokument.

Kada uđeš u prostoriju u kojoj glasaš priđi prvoj osobi koja sjedi za stolom.

Toj osobi ćeš dati svoj identifikacioni dokument kako bi pronašla tvoje ime na biračkom spisku.

Kada ta osoba nađe tvoje ime na spisku potpiši se na mjesto koje ti ta osoba pokaže.

Kada se potpišeš, druga osoba će ti dati glasačke listiće.

Kada si dobio glasačke listiće ideš u praznu kabinu za glasanje.

Kabina ti omogućuje da niko ne vidi za koga si glasao.

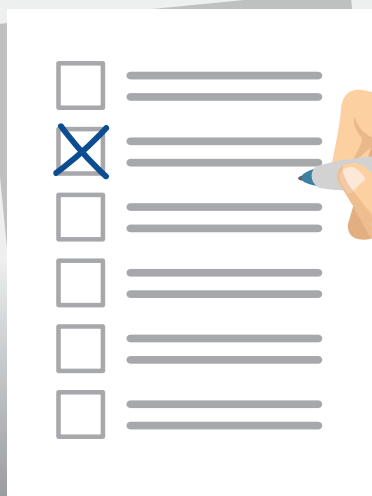
Imaš dva listića.
Na prvom listiću biraš načelnika općine.

Ispred imena kandidata za načelnika nalaze se kvadratići.

Pronađi ime kandidata za kojeg si odlučio da ćeš glasati.

Kada si pronašao ime kandidata u kvadratiću ispred njegovog imena napiši X

Provjeri još jednom da li si X stavio ispred imena kandidata za kojeg si želio glasati.

Ukoliko si pogriješio, to je uredu.

Zatraži novi glasački listić od osobe koja ti je dala glasačke listiće.

Na novom glasačkom listiću glasaj za kandidata za kojeg si se odlučio.

Ukoliko si ispravno glasao, preklopi listić.

Na drugom glasačkom listiću su kandidati za općinsko vijeće.

Pronađi ime stranke za koju si odlučio glasati.

Možeš glasati samo za jednu stranku i za kandidate iz te stranke.

Ukoliko označiš više stranki tvoj list će biti nevažeći.

Označi x u kvadratić ispred imena stranke za koju si odlučio glasati.

Također, ispred svakog imena kandidata iz te stranke se nalaze kvadratići.

Pronađi imena kandidata za koje si se odlučio glasati i u kvadratić ispred njihovog imena upiši X.

Uzmi oba glasačka listića i izađi iz kabine.

Glasačke listiće ubaci u glasačku kutiju koja se nalazi ispred kabine.

U glasačku kutiju ubaci jedan po jedan glasački listić.

Članovi biračkog odbora trebaju vidjeti da si u kutiju ubacio dva glasačka listića.

Kada si ubacio glasačke listiće u kutiju, završio si glasanje.

Gdje možeš saznati više o izborima?

www.izbori.ba

Sve informacije o izborima možeš saznati na stranici Centralne izborne komisije (CIK) - www.izbori.ba

Građani imaju pravo glasati.

Isto tako građani imaju i obavezu da glasaju.

Potrebno je da glasa što veći broj građana.

Pozovi druge ljude da glasaju.

To možeš uradit tako što te neko fotografiše dok ubacuješ glasačke listiće u glasačku kutiju.

Fotografiju možeš postaviti na društvenu mrežu koju koristiš i pozvati svoje prijatelje da i oni glasaju.

NEKA, JA ĆU!

Udruženje
Život sa Down sindromom
Federacije Bosne i Hercegovine

